

Nieuw toptalent: de 13-jarige Ilya Nyzhnik

Steeds maar weer duiken er nieuwe toptalenten op in de schaakwereld. Zo'n rijzende ster is de 13-jarige Ilya Nyzhnik (Oekraïne).

Hij verbaasde de schaakwereld voor het eerst in 2007. Tien jaar was hij nog maar. Hij won groep B van het Moskou Open. Zijn rating bedroeg toen 2217. Hij scoorde 8,5 uit 9 en een TPR van 2633. Hierna bleef Nyzhnik pijlsnel omhoog gaan. Met zijn rating zit hij inmiddels rond de 2500. In december was hij te bewonderen in een sterk toernooi in Groningen. Hij won met een score van 7,5 uit 9

en een TPR van 2741! Een groot aantal grootmeesters had het nakijken. Hij leerde het schaken door naar een schaakprogramma op de computer te kijken. Dat programma stond ingesteld op 'autoplay'. Waar is de tijd gebleven dat kinderen het schaken aangeleerd kregen door een instructeur? Natuurlijk gebeurt dat nog wel, maar deze jongen is het levende bewijs wat er allemaal mogelijk is in het computertijdperk. Zijn openingskennis is

nog niet zo heel uitgebreid, maar dat komt nog wel. Zijn rekenwerk is fantastisch. Uit het toernooi in Groningen het slot van een partij.

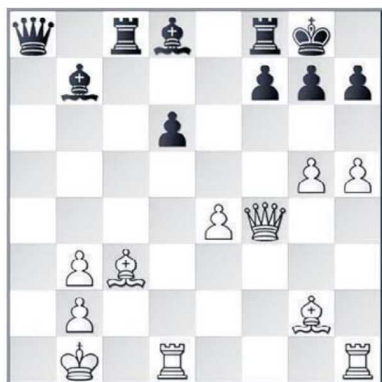

Diagram 1

Diagram 2

Diagram 3

Benjamin Bok - Ilya Nyzhnyk
ZIE DIAGRAM 1
28...f5!
Hiermee krijgt zwart (die niet goed stond) tegenspel. De f-pion krijgt nog een belangrijke rol
29.h6 g6 30.Txd6 Lxg5! 31.De5
31.Dxg5 mag niet vanwege 31...Lxe4+
32.Lxe4 Dxe4+
31...Lxe4+ 32.Lxe4 Dxe4+ 33.Dxe4 fxe4 34.Td5 Lf4
Zwart heeft de betere kansen in het eindspel. De f-pion is inmiddels e-pion geworden. We gaan hem nog in actie zien!
35.Te1 e3 36.Ld4 Lxh6 37.b4 Tfe8
38.b5 e2 39.Lc3 Lf4 40.Td3 Tb8
41.Tf3 g5 42.Kc2 h5 43.Tg1 Kh7
44.Th3 Kg6 45.Tgh1 h4 46.Tg1
Kh5 47.Td3 Tbc8 48.b6
ZIE DIAGRAM 2
48...e1D
De pion heeft de eindstreep gehaald!
49.Txe1 Txe1 50.b7 Te2+ 51.Kd1
Tce8 (0-1)

ZIE DIAGRAM, na 47...h5
48.b5+? *Een beslissende fout. Mogelijk heeft wit vermoed dat hij met een van de centrumpionnen zou kunnen doorlopen; zwart kan die pionnen echter tegenhouden en kan zelf doorlopen naar promotie. Op 47...h5 had 48.gxh5 gespeeld moeten worden. Er had dan bijvoorbeeld kunnen volgen 48.gxh5 gxh5 49.f5 h4 50.Kf4 Kd5 51.e6 fxe6 52.f6 Kd6 53.Kg4 e5 54.Kxh4 e4 55.Kg4 Ke6 56.Kf4 Kxf6 57.Kxe4 remise*
48...axb5 49.axb5+ Kxb5 50.f5
gxf5+ 51.gxf5 Kc6 52.f6 Kd7 53.Kf5
Ke8 54.Kg5 b5 55.Kh6 Kf8 (0-1)

• Aan een toernooi met 650 deelnemers in Cappelle la Grande in Frankrijk (13-20 februari) namen bijna twintig Limburgers deel. Naomi de Ridder uit Roermond (**ZIE FOTO**) scoorde met 4,5 uit 9 erg goed.
Thomas Guidez (1979) - Naomi de Ridder (1580)

De ongekroonde koningen (4)

We vervolgen onze serie over de ongekroonde koningen. In deel 4 van deze serie laten we nog wat partijmateriaal zien uit het kampioenschap van Limburg van 1947.

Met 'ongekroonde koningen' worden de spelers bedoeld die op provinciaal niveau niet de eerste viool speelden maar wel degelijk een sterke partij konden schaken. Met name tijdens de 'regeerperiode' van twintigvoudig kampioen van Limburg Alex Vinken (Spekholzerheide, 1912-1983) waren er de nodige spelers die alleen in beperkte kring wereldberoemd waren. Zo iemand was

Sraar van Megen uit Arcen. Vandaag ziet u een partij van de Arcense coryfee tegen Hein Meddeler, gespeeld in 1947 in het kader van het kampioenschap van Limburg. Sraar van Megen is overigens de man die ooit een onvergetelijke uitspraak deed die nog altijd in ere wordt gehouden. Hij liet 'n keer een magnifieke offercombinatie zien die tot zeer duidelijke winst leidde. Daarop zei één van de clubgenoten van SV Arx: 'Maar Sraar; als je zo en zo

speelt is het toch simpel mat!'; de combinatie was dus eigenlijk niet nodig. Maar de combinatie was van een dusdanig schoonheidsgehalte dat Sraar de historische woorden sprak: „Mat is niet altijd het beste”.

Wit: G. van Megen, Arcen
Zwart: H. Meddeler, Heerlerheide
Kampioenschap van Limburg,
16-03-1947

1.d4 Pf6 2.c4 e5 3.dxe5 Pg4 4.Lf4
f6 5.Pf3 Pc6 6.e6 Lb4+ 7.Pc3 d6
8.Dd5 Pge5 9.e3 De7 10.Pd4 Pxd4
11.Dxd4 Lxe6 12.o-o-o o-o 13.Pd5
ZIE DIAGRAM 1

Sterke zet, deze 13.Pd5. Valt zowel de dame als de loper (op b4) aan. Zwart

Diagram 1

Diagram 2

Diagram 3

kan hier het paard meteen uit de weg ruimen door middel van 13...Lxd5 waarna volgt 14.Dxd5+ Kh8 15.Dxb7 en wit staat iets beter. Zwartspeler Meddeler heeft zich daar waarschijnlijk niet gemakkelijk bij gevoeld. Hij kiest voor een andere zet, 13...Df7, waarbij hij de loper gewoon laat slaan om vervolgens met c5 de dame en het paard tegelijk aan te vallen 13...Df7 14.Pxb4 c5 15.Dd2 (Beter was 15.Dxd6)

15...cxb4 16.Dxb4 Pxc4 17.b3 a5 18.Dc3 Pe5 19.Kb2 Tfc8 20.Dd2 a4 21.Db4 axb3 22.axb3

ZIE DIAGRAM 2
22...Dc7!

Zwart heeft een sterke aanval. Hij heeft een prachtige a- en c-lijn en dreigt mat te geven op c2. Wit kan er

al vrijwel niets meer tegen beginnen, of hij moet iets offeren om mat te voorkomen

23.Lc4

Op 23.Dd2 volgt 23...Db6!

23...d5 wit geeft op (0-1)

Meddeler werd viermaal kampioen van Limburg, in 1960, 1961, 1964 en 1966.

Twee sterke spelers die echter nooit de kroon van de kampioen mochten dragen, zijn Van Wageningen en Dizy.

Wit: C. van Wageningen, Nuth

Zwart: H. Dizy, Maastricht
09-03-1947 (in kader van Kampioenschap van Limburg)

1.d4 d5 2.Pf3 Pf6 3.e3 c6 4.Ld3
Pbd7 5.o-o Dc7 6.Pbd2 e5 7.e4 Ld6
8.exd5 cxd5 9.dxe5 Pxe5 10.Pxe5
Lxe5 11.Pf3 Lg4 12.Lb5+ Ld7
13.Lxd7+ Kxd7 14.Lg5 Dd6
15.Pxe5+ Dxe5 16.Lxf6 gxf6 17.c4
h5 18.Te1 Dd6 19.cxd5 Db4 20.Df3
Th6 21.Df5+ Kd6 22.Tac1 Tg6

ZIE DIAGRAM 3

23.Te6+! fxe6 24.Dxe6 mat (1-0)

Ook de enige andere zet die voor

zwart mogelijk was op de 23e zet,

23...Kd7, zou tot mat hebben geleid.

Alleen zou het dan wat langer geduurd hebben: 23...Kd7 24.Te4+ Kd8 25.Txb4 dameverlies enz.

Schaken is anders als je in een team speelt

Spelen in een team is anders dan wanneer je een partij speelt waarbij puur en alleen het individuele belang telt.

Schaken is natuurlijk in eerste instantie iets individueels. De speler moet het helemaal alleen doen zonder de hulp van wie dan ook. Je staat er alleen voor. Maar er wordt ook in teamverband geschaakt. Een team (meestal leden van dezelfde vereniging) treedt aan tegen een ander team. De grootte van zo'n team kan twee spelers zijn, maar het kunnen er ook drie, vier of meer zijn. Er zijn in Limburg competities voor teams van vier, zes en acht personen. De spelers van de ene club zitten dan, meestal in volgorde van speelsterkte, tegenover de spelers van de andere club. De beste van club A tegenover de beste van club B enzovoorts. Ieder speelt voor zich, maar zijn/haar resultaat telt ook mee voor het team. Zo'n wedstrijd geeft een 'wij-gevoel'. Het is goed voor de team- en clubgeest; je moet het samen doen. In dit soort wedstrijden moet men zich weleens opofferen voor het teambelang. Bijvoorbeeld in een betere stelling remise aanbieden of

aannemen omdat dat halfje genoeg is om de winst van het team veilig te stellen. Ook komt het voor dat iemand tegen zijn natuur in 'n heel ander soort schaak moet spelen, afhankelijk van de opdracht die hij heeft. De teamleider kan bijvoorbeeld iemand opdragen om geen risico's te nemen en met passief betonschaak proberen remise te spelen. Tenslotte telt niet het individuele belang, maar het belang van het team. Een bekend verschijnsel

Diagram 1

bij teamwedstrijden is ook dat een speler langer doorspeelt dan bij een individuele competitie of toernooi. Wie slecht staat of een stuk weggegeven heeft, ziet normaal gesproken (als alleen het individuele belang telt) niets in de heilloze weg en geeft op. Maar in een teamwedstrijd is dat anders. Dan moet je doorgaan. Niet opgeven, maar in het belang van het team doorspelen. Je kunt hopen dat de tegenstander vanwege onderschatting of concentratieverlies een fout(je) maakt. Daarbij komt nog een ander aspect en wel het psychologische. Geeft iemand al snel op, dan legt dat een druk bij de teamgenoten. Het werkt bepaald niet bemoedigend als het team op achterstand komt te staan. Voor het team ben je dus toch min of meer verplicht om door te spelen en door te gaan tot je erbij neervalt. Het onderste uit de kan!

Een voorbeeld van zo'n doorzettingsvermogen in het belang van het team zagen we eerder deze maand bij René Coenjaerts in een wedstrijd van SV Schaesberg 2 tegen GESS 1. ZIE DIAGRAM, de stelling na 33...Te2 René Coenjaerts, spelend met wit,

heeft het niet gemakkelijk; hij dreigt te bezwijken onder de zware druk van zwart, wiens pion op c2 bovendien dichtbij promotie is. Het commentaar van René achteraf: 'Eigenlijk had ik beter kunnen opgeven'. Maar zolang de partij niet beslist is, kun je natuurlijk altijd blijven zoeken naar een redding en dat doet wit dan ook. Hij ziet en speelt de beste zet die hier mogelijk is, **34.Da8+** Zwart kan er niets tussenzetten (kan natuurlijk wel, maar het betreffende stuk wordt dan meteen van het bord af geslagen) en moet dus de koning wegzetten. Die heeft daarvoor twee velden, g7 en f7. Speelt hij 34...Kf7 dan volgt 35.Tf1+ en staat wit gewonnen. Zwart moet dus 34...Kg7 spelen

34...Kg7 35.Lh6+ Kxh6 (gedwongen, want op de enige andere zet 35...Kf7 volgt 36.Df8 mat) **36.Df8+** (zwart heeft nu drie mogelijkheden; a.) de looper er tussen zetten 36...I.g7 maar dan volgt mat door 37.Df4+ Kh5 of g5 38.D(x)g5 mat; b.) de dame er tussen zetten 36...Dg7 of c.) met de koning vluchten naar het veld h5. Zwart had de dame er tussen moeten zetten, dan had hij de partij gewonnen, maar hij loopt met de koning weg naar h5 en dat is fataal **36...Kh5** Er volgt nu een wonderlijk mat. In een stelling waarin wit twee pionnen, een stuk en een toren achter staat, grijpt hij de koning naar de keel **37.g4+! Kh4 38.Dh6+ mat.** Commentaar van René Coenjaerts: 'Omwille van het teambelang, omdat we elke helfte goed kunnen gebruiken in de strijd tegen degradatie, besloot ik tot een laatste wanhoopspoging op zoek naar eeuwig schaak of materiaalwinst via schaakjes. Eigenlijk speel ik het nog fout ook, want het loperoffer is niet goed. Tf1 was beter geweest. Lh6+ is dus fout want als zwart het volgende schaak pareert met Dg7 is er voor mij geen redden meer aan. Alleen dankzij de blunder Kh5 loopt zwart mat'.

Hoe komt een schaakclub aan zijn naam? (2)

In onze provincie heeft een grote meerderheid van de clubs de plaatsnaam in de naam, of heeft op enige andere wijze 'iets' met de plaatsnaam gedaan.

Bij een aantal verenigingen is de clubnaam exact hetzelfde als de plaatsnaam; je ziet dus meteen waar de club gevestigd is. Een aantal van die verenigingen heeft de letters SV (van Schaak Vereniging) vóór de naam staan. Dit gaat op voor SV Bergen, SV Brunssum, SV Geleen, SV Reuver, SV Voerendaal, SV Eijsden en SV Schaesberg. Hetzelfde geldt voor de club die in Horst gevestigd, maar deze heeft er nog het oprichtingsjaar aan toegevoegd: SV Horst '76. Een aantal andere clubs heeft SV áchter de naam gezet. Dit geldt voor de Tegelse SV, Blerickse SV, Kerkraadse SV en Heerlense SV. Wie overigens de naam van de Heerlense SV helemaal goed wil schrijven, moet het officieel doen volgens de oude schrijfwijze *Heerlensche Schaakvereniging*, hetgeen uiteraard te maken heeft met de hoge leeftijd van deze club die opgericht werd in 1924 (!), een periode dat *Heerlensche* nog met *sch* werd geschreven en *vereniging* met *dubbel-e*. Voorts zijn er in Limburg twee verenigingen die eveneens

niet moeilijk hebben gedaan toen er een naam gekozen moest worden en gewoon naar hun plaats zijn genoemd, maar zij hebben inmiddels toch iets méér, namelijk de toevoeging 'koninklijk erkend'. Dit zijn de Noord-Limburgse clubs *Kon. Erk. SV Venray* en *Kon. Erk. Venlose SV*. Nog een aantal andere Limburgse verenigingen heeft eveneens de plaatsnaam in de naam, maar dan verscholen in een afkorting. Dat geldt voor GESS (Geleen En Sittard Schaken), EWS (Eerste Weerter Schaakvereniging), HSDV

(Heldense Schaak- en Dam Vereniging), MSV-VSM (fusie van de Maastrichtse Schaak Vereniging en Verenigd Schaakgenootschap Maastricht). Een club waarvan je eigenlijk ook kunt zeggen dat deze is genoemd naar een plaats, is SV Leudal. Leudal is echter geen woonplaats, maar een (natuur-)gebied (en sinds een paar jaar ook de naam van een gemeente). SV Leudal is gevestigd in Haelen. De naam Leudal is ontleend aan het nabijgelegen natuurgebied. Dit gebied is ontstaan door erosie door het beekje *de Leu*. Er zijn ook verenigingen die een combinatie hebben gezocht: de plaatsnaam plus iets anders. Dit geldt voor SV De Postertoren en SV Schaakvelden. De Postertoren was bij de oprichting geves-

Links vooraan Theo van Spijk. Deze foto dateert uit begin jaren vijftig.

tigd in Posterholt. Achter *Poster* werd *toren* geplakt, het schaakstuk. Schaakvelden is gevestigd in Velden. 'Schaakvelden' heeft uiteraard ook de betekenis van de (64) velden die een schaakbord telt. Genoeg namen voor vandaag. Binnenkort volgt aflevering 3.

● Uit de oude doos (1953) een partij uit de clubcompetitie van Venlo. Th. van Spijk - L. Manders **ZIE DIAGRAM (na 18...Pe8) 19.Lxh6 Lf6** *De beste verdediging voor zwart, die hiermee ook voorkomt dat de witte*

pion doorloopt naar f6
20.Tf3 d5?
Hier was 20...Le5 het beste geweest. Een mogelijkheid was ook 20...Kh7 om via eerst Th8 daarna de koning naar g8 te brengen
21.e5!
Wit brengt de zwarte loper in de problemen. Trekt de loper bijvoorbeeld terug naar e7 of d8, dan speelt wit f6 en staat gewonnen. Zwart staat voor een dilemma en kiest de minst slechte mogelijkheid, het offeren van de loper
21...Lxe5 22.Dxe5 gxh6 23.Tg3+ Kh7 24.f6+ Kh8 25.Dh5 en zwart geeft op (1-0)